

Центр гендерної культури
www.genderculturecentre.org

Міжнародні документи
у сфері забезпечення
гендерної рівності
та запобігання насильству
щодо жінок, підписані
та ратифіковані Україною

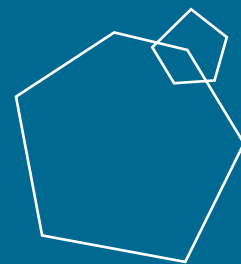

Проект фінансується
Європейським Союзом

Проект реалізується Харківською обласною
громадською організацією «Харківський
обласний гендерний ресурсний центр»

МІЖНАРОДНІ ДОКУМЕНТИ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ ТА ЗАПОБІГАННЯ НАСИЛЬСТВУ ЩОДО ЖІНОК, ПІДПИСАНІ ТА РАТИФІКОВАНІ УКРАЇНОЮ

1945 Устав ООН

ПОСИЛАННЯ

«МИ, НАРОДИ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ, сповнені рішучості... знову затвердити віру в основні права людини, в гідність і цінність людської особистості, у рівноправність чоловіків і жінок...».

1948 Загальна декларація прав людини

ПОСИЛАННЯ

Ст. 2 *«Кожна людина повинна мати всі права і всі свободи, проголошені цією Декларацією, без якого б то не було різниці, як-то щодо раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних чи інших переконань, національного або соціального походження, майнового, станового або іншого становища».*

1951 Конвенція Міжнародної організації праці про рівне винагородження чоловіків і жінок за працю рівної цінності No 100

ПОСИЛАННЯ

Ст. 1, п. в *«термін «рівне винагородження чоловіків і жінок за працю рівної цінності» стосується ставок винагородження, котрі визначаються без дискримінації за ознаками статі».*

1952 Конвенція про політичні права жінок

ПОСИЛАННЯ

- Ст. 1** *«Жінкам належить право голосувати на всіх виборах, на рівних з чоловіками умовах, без будь-якої дискримінації».*
- Ст. 2** *«Жінки можуть обиратися, на рівних з чоловіками умовах, без будь-якої дискримінації, в усі встановлені національним законом установи, що вимагають публічних виборів».*
- Ст. 3** *«Жінкам належить, на рівних з чоловіками умовах, без будь-якої дискримінації, право займати посади на суспільно-державну службу і виконувати всі суспільно-державні функції, встановлені національним законом».*

1957 Конвенція про громадянство одруженої жінки

ПОСИЛАННЯ

- Ст. 1** *«Кожна Держава, що домовляється, погоджується, що ні укладання, ні розірвання шлюбу між ким-небудь з її громадян та іноземцем, ні зміна громадянства чоловіком під час існування шлюбного союзу ні відбивається автоматично на громадянстві дружини».*

1958 Конвенція Міжнародної організації праці про дискримінацію в галузі праці та занять No 111

ПОСИЛАННЯ

- Ст. 1** *«Відповідно до мети цієї Конвенції термін «дискримінація» охоплює: а) будь-яке розрізнення, недопущення або перевагу, що робиться за ознакою раси, кольору шкіри, статі, релігії, політичних переконань, іноземного походження або соціального походження і призводить до знищення або порушення рівності можливостей чи поводження в галузі праці та занять».*

1960 Конвенція про боротьбу з дискримінацією у галузі освіти

ПОСИЛАННЯ

«Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури, виходячи з різноманіття систем освіти, прийнятих в окремих країнах, повинна не тільки усувати всяку дискримінацію в галузі освіти, а й заохочувати загальну рівність можливостей і рівне до всіх відношення в цій області».

1974 Декларація про захист жінок і дітей в надзвичайних обставинах та в період збройних конфліктів

ПОСИЛАННЯ

П. 5 *«Всі форми репресій і жорстокого, нелюдського поводження з жінками та дітьми, включаючи ув'язнення в тюрми, катування, розстріли, масові арешти, колективні покарання, руйнування житла і насильницьке вигнання з місць проживання, що здійснюються воюючими сторонами в ході військових операцій або на окупованих територіях, вважаються злочинними».*

1975 Директива Ради Європи «Про рівну оплату» 75/117/ЕЕС

Ст. 1(1) *«Стосовно будь-яких аспектів або умов виплати винагороди за однакову роботу або роботу однакової вартості забороняється будь-яка дискримінація за ознаками статі».*

1975 Мексиканська декларація про рівність жінок та їхній внесок у розвиток і мир, прийнята під час Всесвітньої конференції жінок під егідою ООН

ПОСИЛАННЯ

«Проблеми жінок, які становлять половину світового населення, є проблемами суспільства в цілому і що зміна нинішнього економічного, політичного і соціального становища жінок має стати невід'ємною частиною діяльності з перетворення тих структур і поглядів, які перешкоджають істинного задоволення їх потреб...»

1975 Всесвітній план дій у рамках Десятиліття жінки ООН: рівність, розвиток і мир

Прийнятий під час I Всесвітньої конференції жінок під егідою ООН (Мехіко), 1976—1985

1976 Директива Ради про реалізацію принципу рівності в питаннях працевлаштування, професійної освіти, просування по службі та умов праці 76/207/ЕЕС

«...принцип рівності означає більше, ніж відсутність дискримінації у сфері працевлаштування. Будь-яка форма дискримінації за ознакою статі, пряма чи непряма, забороняється».

1979 Конвенція ООН Про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (CEDAW або Жіноча конвенція)

ПОСИЛАННЯ

«...дискримінація жінок порушує принцип рівноправності та поваги людської гідності, перешкоджає участі жінок нарівні з чоловіками в політичному, соціальному, економічному та культурному житті своєї країни, заважає зростанню добробуту суспільства і сім'ї та ще більше перешкоджає повному розкриттю можливостей жінок на благо своїх країн та людства»

1981 Конвенція Міжнародної організації праці No156 про рівне ставлення й рівні можливості для трудящих чоловіків і жінок: трудящі із сімейними обов'язками

«держави-учасниці Конвенції «усвідомлюють, що для досягнення повної рівності чоловіків і жінок необхідно змінити традиційну роль як чоловіків, так і жінок у суспільстві й у сім'ї»

1985 «Довгострокові стратегії поліпшення становища жінок», прийняті на III Міжнародній конференції із становища жінок у Найробі

П. п. 55 *«Слід створити або зміцнити ефективні установи та процедури для всебічного моніторингу становища жінок і виявлення причин — як традиційних, так і нових — дискримінації, а також для сприяння у розробленні нової політики та дієвого впровадження стратегій та заходів, спрямованих на те, щоб покласти край дискримінації...»*

1993 Віденська декларація, прийнята під час Всесвітньої конференції з прав людини під егідою ООН

18. *Права людини жінок і дівчаток є невід'ємною, складовою і неподільною частиною загальних прав людини. Повна і рівна участь жінок у політичному, громадському, економічному, суспільному і культурному житті на національному, регіональному та міжнародному рівнях, а також ліквідація всіх форм дискримінації за ознакою статі є першочерговими цілями міжнародного співтовариства.*

1995 Платформа дій, прийнята на IV-й Міжнародній конференції із становища жінок у Пекіні

П. 202 *«Вирішуючи питання про механізми сприяння поліпшенню становища жінок, уряди та інші суб'єкти повинні заохочувати активну та дієву політику щодо врахування гендерної проблематики в усіх стратегіях і програмах, з тим, щоб прийняттю рішень передував аналіз наслідків, відповідно для жінок і чоловіків»*

1995 Пекинська Декларація, прийнята на IV-й Міжнародній конференції із становища жінок

ПОСИЛАННЯ

«Права жінок є правами людини»

1996 Європейська соціальна хартія No 163 (переглянута) ETS

ПОСИЛАННЯ

Ч.1 п. 8. *«Працюючі жінки у разі материнства мають право на особливий захист».*

1998 Заключний звіт Групи спеціалістів Ради Європи з комплексного гендерного підходу

«Комплексний гендерний підхід не може замінити собою та зробити зайвими конкретну політику та механізми забезпечення рівності. Коли комплексний гендерний підхід згадують як нову стратегію досягнення гендерної рівності, завжди наголошують, що ця стратегія не замінює «традиційну» політику гендерної рівності, а доповнює її. Це — дві різні стратегії досягнення однієї мети, тобто гендерної рівності, тож вони повинні йти пліч-о-пліч, принаймні поки не встановиться реальна культура і згода щодо гендерної рівності у всьому суспільстві. Питання полягає в тому, як комплексний гендерний підхід стосується конкретної політики рівності й чому досі потрібно мати «традиційні» форми політики рівності. Головна відмінність між комплексним гендерним підходом і конкретною політикою гендерної рівності — це задіяні суб'єкти та стратегії, що мають виконуватися. Відправна точка для «традиційних» форм політики рівності — це конкретна проблема, що впливає з гендерної нерівності. Потім механізм забезпечення рівності розробляє конкретну політику для розв'язання цієї проблеми. Відправна точка для комплексного гендерного підходу — політика, що вже існує. Тоді політичний процес реорганізується так, щоб суб'єкти, зазвичай задіяні в ньому, враховували гендерну перспективу й була досягнута гендерна рівність як мета».

1999 Факультативний протокол до Конвенції ООН про ліквідацію усіх форм дискримінації щодо жінок

ПОСИЛАННЯ

2000 Хартія основних прав Європейського Союзу

ПОСИЛАННЯ

Ст. 21 Недопущення дискримінації

1. Забороняється дискримінація будь-якого роду, зокрема, за ознакою статі, раси, кольору шкіри, етнічного або соціального походження, генетичних характеристик, мови, релігії або переконань, політичних та інших поглядів, приналежності до національної меншини, майнового стану, походження, обмеженої працездатності, віку або сексуальної орієнтації.

2000 Декларація Тисячоліття Організації об'єднаних націй

ПОСИЛАННЯ

Ч.1, п. 6 «Жодна людина і жодна країна не повинні позбавлятися можливості користуватися благами розвитку. Має бути гарантовано рівність прав і можливостей чоловіків і жінок».

2003 Рекомендація No3 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам «Про збалансоване представництво жінок і чоловіків у процесі прийняття політичних та суспільних рішень»

ПОСИЛАННЯ

«...збалансована участь жінок і чоловіків у прийнятті політичних і суспільних рішень призведе до здійснення більш правильної і ефективної політики шляхом зміни політичних пріоритетів і постановки на порядок денний нових політичних питань, а також до поліпшення рівня життя всіх громадян»

2005 Резолюція No 60/141 «Дівчата», прийнята Генеральною Асамблеєю ООН

ПОСИЛАННЯ

9. Генеральна Асамблея ООН «настійно закликає також всі держави прийняти і забезпечити дотримання законів, що захищають дівчаток від усіх форм насильства та експлуатації, включаючи жіночий інфантицид і допологовий відбір за ознакою статі, калічуці операції на жіночих статевих органах, згвалтування, побутове насильство, інцест, сексуальні наруги, сексуальну експлуатацію, дитячу проституцію і дитячу порнографію, торгівлю дівчатками і примусову працю, і створити відповідні віку безпечні і конфіденційні програми та служби медичної, соціальної та психологічної підтримки для надання допомоги дівчаткам, які піддаються насильству».

2006 Дорожня карта рівності чоловіків і жінок 2006—2010

ПОСИЛАННЯ

«Дорожня карта» визначила шість пріоритетів на 2006—2010 рр. щодо досягнення гендерної рівності:

- створення однакових умов для чоловіків та жінок для досягнення економічної незалежності;
- досягнення ліпшого балансу між роботою, особистим та родинним життям;
- забезпечення рівного доступу чоловіків та жінок до участі у прийнятті рішень;
- подолання насильства та торгівлі людьми;
- боротьба з гендерними стереотипами в суспільстві;
- поширення гендерної рівності поза межами Європейського Союзу.

2009 Декларація Комітету Міністрів Ради Європи щодо забезпечення на практиці гендерної рівності

ПОСИЛАННЯ

«Комітет Міністрів Ради Європи:

Нагадує, що гендерна рівність є невід'ємною частиною прав людини та основних засад демократії.

Нагадує, що гендерна рівність означає рівне бачення, повноваження, відповідальність та участь як чоловіків, так і жінок у всіх сферах громадського та приватного життя. Гендерна рівність є протилежністю гендерній нерівності, а не гендерній різниці.

Нагадує, що стратегія дій має враховувати гендерні особливості, а також соціальну реальність, на яку вона спрямована, головним чином, що суспільство складається з чоловіків та жінок, які можуть мати різні потреби.»

2010 Резолюція Генеральної Асамблеї «Злагожденість у системі Організації Об'єднаних Націй»

постановляє створити цією резолюцією об'єднану структуру — Структуру Організації Об'єднаних Націй з питань гендерної рівності та розширення прав і можливостей жінок, яка буде називатися «ООН-жінки»

2011 Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами (Стамбульська Конвенція)

ПОСИЛАННЯ

«Стамбульська конвенція базується на розумінні того, що насильство стосовно жінок — вид гендерного насильства, яке чиниться над жінками тому, що вони жінки, і що насильство вражає жінок більше, ніж чоловіків»

*Габрієлла Баттаїні-Драгоні,
заступник генерального
секретаря Ради Європи*

2015 Цілі Сталого розвитку

ПОСИЛАННЯ

«Ціль 5. Забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчаток»

Центр гендерної культури

www.genderculturecentre.org

(057) 756-56-62

Харків, вул. Військова 33

genderkharkiv@gmail.com

Проект фінансується
Європейським Союзом

Проект реалізується Харківською обласною
громадською організацією «Харківський
обласний гендерний ресурсний центр»

Дана публікація підготовлена за фінансової підтримки Європейського Союзу.
Зміст даної публікації є виключною відповідальністю ХОГРЦ і ніяким чином
не може вважатися точкою зору Європейського Союзу